

Obsah

PŘEDMLUVA /7/

I. VÝCHODISKA PSYCHOLOGICKÉHO STUDIA JEDNÁNÍ A POZNÁVÁNÍ /9/

1. Spor o kategorii poznávání a činnosti /10/
2. Činnost a poznávací procesy /20/
 - a) Kategorie činnosti v psychologii /21/
 - b) Hierarchická skladba jednání a poznávání /24/
 - c) Determinanty činnosti a procesy samoorganizace /30/
 - d) Mozkové funkce a předmětná činnost /38/
3. Behaviorismus a chování /44/
 - a) Učení, asociace a posilování /44/
 - b) Posilování a adaptace /46/
 - c) Posilování, učení a výkon /50/
 - d) Teoretická východiska nebehaviorismu /52/
4. Dynamika činnosti, potřeby a aktivace /60/
 - a) Potřeby, aktivační kontinuum a facilitační zpětné vazby /60/
 - b) Determinanty centrální aktivace /64/
 - c) Aktivace a útlum v činnosti a poznávání /66/
5. Učení a regulace činnosti /68/
 - a) Podmíněně reflexní akty chování /69/
 - b) Instrumentální učení /71/
 - c) Diskriminace a diferenciacce /73/
 - d) Párově asociační učení /75/
 - e) Zobecňující učení /77/
 - f) Problémové učení /78/
 - g) Funkční systém a rozvoj schopností /80/

II. SENZOMOTORICKÁ ČINNOST

A VNÍMÁNÍ /82/

1. Objekty, vnímání a činnost /83/
2. Senzomotorická činnost /86/
 - a) Senzomotorické podmiňování a počitky /86/
 - b) Citová a snahová dynamika /90/
 - c) Pohyb a senzomotorické učení /92/
 - d) Senzomotorická autoregulace a anticipace /95/
3. Senzomotorická inteligence /104/
 - a) Nástroj v řešení praktických úloh /104/
 - b) Komplexnost smyslového poznávání /107/
4. Percepční procesy /110/
 - a) Specifické rysy vnímání /111/
 - b) Percepčně pamětné kódování /120/
 - c) Vnímání a krátkodobá paměť /128/
 - d) Vývoj vjemových činností a učení /133/
5. Percepční a představové složky v řešení problémů /138/

III. PAMĚŤ, UČENÍ A DOVEDNOSTI /146/

1. Metodologické otázky studia paměti /148/
 - a) Problémy výzkumu zapamatování /148/
 - b) Měrné metody /149/
2. Povaha zapamatování /150/
 - a) Vztah mezi učením a zapamatováním /151/
 - b) Kvalitativní změny v zapamatování /153/
3. Krátkodobá paměť /156/
 - a) Bezprostřední zapamatování jednoduchých položek /157/
 - b) Teoretický výklad krátkodobé paměti /160/
4. Zapomínání a jeho příčiny /162/
 - a) Proakční a retroakční faktory v zapomínání /162/
 - b) Interference v zapomínání /164/
 - c) Kontextové změny /167/
5. Podmínky dlouhodobého zapamatování /168/
 - a) Motivace a aktivní postoj k učení /169/
 - b) Význam problémového učení /170/
 - c) Struktura a porozumění /172/
 - d) Zpětná informace, samoorganizace a sebereflexe /173/
 - e) Aktivní opakování /176/
6. Osvojování dovedností a jejich strukturální změny /177/
 - a) Vztahy mezi složkami osvojovaných dovedností /178/
 - b) Zapamatování dovedností /180/
 - c) Fáze s různou úrovní zpětných informací /182/
 - d) Vliv časových faktorů na učení /185/
 - e) Informační podmínky osvojování dovedností /187/

IV. ANALÝZA, SYNTÉZA A ZOBECŇOVÁNÍ /189/

1. Procesy rozlišování /191/
 - a) Kontinuitní teorie rozlišování /192/
 - b) Kognitivistické teorie rozlišování /194/
 - c) Rozlišující odraz a anticipační rozhodování /195/
2. Procesy zobecňování /200/
 - a) Primární generalizace /201/
 - b) Vztahy a jejich zobecňování /202/
 - c) Empirické zobecňování /204/
3. Vliv struktury úkolu na identifikaci a zobecňování /206/
 - a) Jednoduchá diskriminace a diferenciacce /208/
 - b) Párově asociační učení a organizační procesy /210/
 - c) Sukcesivní řady úkolových položek /213/

- d) Simultánně prezentované identifikační úlohy /221/
 - e) Závislost identifikace a zobecňování na pořadí úkolových položek /225/
 - f) Vztahy mezi sukcesivními a simultánními úlohami a efektivnost jejich řešení /231/
 - g) Znakově relační analýza a syntéza /234/
 - 4. Zobecňující a formativní učení /243/
 - 5. Obecný a specifický transfer /247/
 - a) Metody výzkumu transferu /248/
 - b) Teorie transferu /249/
 - c) Experimentální výzkumy vztahů mezi úlohami /254/
 - d) Samostatné učení a obecný transfer /257/
- V. SYMBOLICKÉ FUNKCE A ŘEČ /260/
- 1. Symbolické funkce /261/
 - 2. Výzkumné metody symbolických a verbálních procesů /267/
 - a) Výzkumy znakových situací a učení /267/
 - b) Charakteristiky verbálního materiálu /268/
 - c) Postupy při výzkumu verbálních procesů /270/
 - d) Podmínky prezentace /272/
 - 3. K teorii znaku a významu /273/
 - a) Teorie postupného zesilování a teorie „vše nebo nic“ /273/
 - b) Mediační teorie a zprostředkovanost poznávání /280/
 - c) Znak, význam a informace /287/
 - d) Regulační a komunikační funkce řeči /302/
 - 4. Struktura a plány lidské řeči /306/
 - 5. Systémové pojetí vytváření jazykové výpovědi /311/
 - 6. Úloha slovní reformulace v řešení problému /315/
 - 7. Matematické modely verbálních procesů /321/
- VI. MYŠLENÍ A ŘEŠENÍ PROBLÉMU /327/
- 1. K otázce předmětu psychologie myšlení /329/
 - a) Behavioristický výklad myšlení /331/
 - b) Kognitivistický přístup k výzkumu myšlení /335/
 - c) Pojetí myšlení v pracích S. L. Rubinštejna /341/
 - d) Myšlení jako předmět neurofyzologie /348/
 - 2. K metodologii výzkumu myšlení /353/
 - a) Výzkumný materiál a struktura problému /353/
 - b) Výzkumné postupy /356/
- 3. Vytváření významů a pojmů /359/
 - a) K teorii pojmového učení (inform. analýza) /360/
 - b) Vytváření pojmů a regulace činnosti /372/
 - c) Transfer v pojmovém učení /379/
 - 4. Řešení problému /382/
 - a) Problémová situace a kognitivní konflikty /384/
 - b) Vnější vlivy a vnitřní podmínky v řešení problému /390/
 - c) Nutnost a náhoda v poznávací činnosti /394/
 - d) Hypoteticko-deduktivní metody a heuristické postupy /399/
 - e) Strategie řešení v kognitivních hrách /407/
 - f) Kognitivní a komunikativní problémové situace /414/
 - 5. Řízení činností a heuristické programy /417/
 - a) Rozhodování a regulace činnosti /420/
 - b) Modely induktivního myšlení /422/
 - c) Modely deduktivního myšlení /427/
 - d) Sémiotická východiska modelů modelů /433/
 - e) Modely autoregulace a aktivní kontroly /438/
- VII. KOGNITIVNÍ VÝVOJ /442/
- 1. Dialektika vývojových změn /443/
 - a) Otázky determinace v psychickém vývoji /445/
 - b) Vývojové protiklady a negace negace /448/
 - c) Vývoj jako kvantitativní a kvalitativní změny /453/
 - 2. Teorie psychického vývoje v pracích L. S. Vygotského /456/
 - 3. Teorie kognitivního vývoje v pojetí J. Piageta /463/
 - 4. Vývoj poznávacích procesů /470/
 - a) Explorační činnost, hra a zpětnovazební regulace /471/
 - b) Vývoj rozlišování a zobecňování /478/
 - c) Akcelerační fáze v kognitivním vývoji /483/
- ZÁVĚRY A VÝHLEDY /490/
- SOUHRN /497/
- SUMMARY (ACTIVITY AND COGNITIVE PROCESSES) /508/
- LITERATURA /520/
- REJSTRÍK JMENNÝ /553/
- REJSTRÍK VĚCNÝ /561/
- CONTENTS /573/